

۱. چرا مردم ایران به تدریج مسلمان شدند؟

۲. چرا قیام های زیادی علیه بنی امیه صورت گرفت؟

۳. خاندان بنی عباس چگونه توانستند در میان مردم طرفدارانی پیدا کنند؟

۴. ابو مسلم خراسانی که بود و چه کرد؟

درس ۱۹ | ۵. خاندان بنی عباس چگونه حکومت می کردند؟

ایرانیان مسلمان حکومت تشکیل می دهند

در سال گذشته خواندید که با ورود عرب های مسلمان به ایران، حکومت ساسانیان منقرض شد. مردم ایران هم که از حکومت ساسانی ناراضی بودند، با شنیدن پیام های دین اسلام، به تدریج مسلمان شدند. با ورود اسلام به سرزمین ما، دوره ی جدیدی در تاریخ ایران آغاز شد و ایران جزء سرزمین های اسلامی قرار گرفت.

۸ به پیروان ابو مسلم، سپاه جامگان می گفتند؛ زیرا اغلب لباس سپاه می پوشیدند.

تشکیل حکومت بنی عباس

ج ۲

همان طور که در درس پیش خواندید، خلفای بنی امیه قوانین و عدالت اسلامی را رعایت نمی کردند؛ امامان را به شهادت می رساندند و نژاد عرب را از بقیه ی نژادها برتر می دانستند. در نتیجه، قیام های زیادی علیه بنی امیه صورت گرفت.

یکی از گروه های ناراضی، خاندان بنی عباس بود. بنی عباس با تبلیغات زیاد، طرف دارانی در میان ایرانیان پیدا کرده بودند. آنها می گفتند که می خواهند با ظلم و ستم مبارزه کنند و انتقام خون امام حسین (ع) و یارانش را بگیرند. ابو مسلم خراسانی یکی از

ج ۳

ج ۴ ایرانیانی بود که فرماندهی گروه های ناراضی را به عهده داشت. او در چند جنگ، سپاهیان بنی امیه را شکست داد و به این ترتیب خاندان بنی عباس به حکومت رسیدند.

ج ۵

پس از مدتی، خاندان بنی عباس هم ستمگری را آغاز کردند. آنها نیز به دستورات اسلام توجهی نداشتند و امامان شیعه و پیروان آنها را اذیت و آزار می کردند.

مرکز اصلی حکومت بنی عباس در بغداد بود و خلفای عباسی بر بیشتر سرزمین های اسلامی، از جمله ایران، حکومت می کردند.

ج ۶

بنی عباس شیوه ی درست کشورداری را نمی دانستند؛ به همین دلیل، اغلب وزیران خود را از میان ایرانیان انتخاب می کردند تا بتوانند بر قلمرو پهناورشان حکومت کنند.

۶. چرا بنی عباس وزیران خود را از میان ایرانیان انتخاب می کردند؟

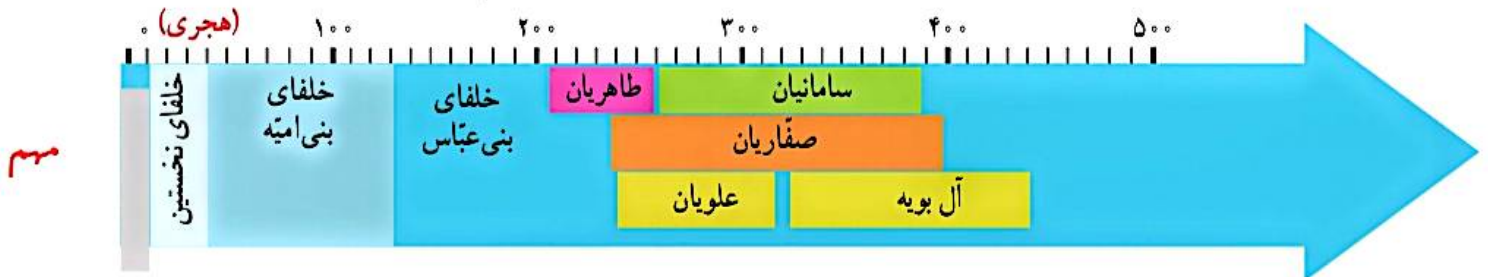
۷. حکومت های ایرانی در دوره ی خلافت عباسیان را نام ببرید

ج ۱. طاهریان ۲. صفاریان ۳. سامانیان ۴. آل بویه ۵. علویان

۸. فرمانروای آل بویه چه کرد؟

حکومت های ایرانی

از اوایل قرن سوم هجری، ایرانیان به تدریج در بخش های مختلف ایران، حکومت های تشکیل دادند. البته این حکومت ها در قلمرو خلافت عباسیان قرار داشتند و جزئی از آن به شمار می رفتند. به نقشه ها و نمودار خط زمان توجه کنید و حکومت های ایرانی این دوره را نام ببرید.

بعضی از این حکومت ها با خلفای بنی عباس رابطه ی دوستانه ای داشتند و بعضی بر علیه خلفا بر می خاستند.

ج ۸ آل بویه دشمن خلیفه ی عباسی بودند. یکی از فرمانروایان آل بویه توانست بغداد را فتح کند و خلیفه ی عباسی را به زندان بیندازد (علویان و آل بویه پیرو مذهب شیعه بودند).

■ پایتخت ■ قلمرو طاهریان

■ پایتخت ■ قلمرو صفاریان

■ پایتخت قلمرو سامانیان

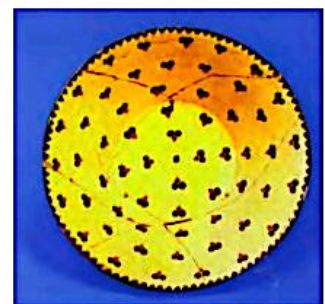
■ پایتخت قلمرو علویان قلمرو آل بویه

▲ مجسمه‌ی یعقوب لیث صفاری،
زابل (سیستان و بلوچستان)

▲ مقبره‌ی امیر اسماعیل سامانی، بخارا، کشور
ازبکستان

▲ ظرف سفالی کشف شده از دوره‌ی طاهریان در
نیشابور (خراسان رضوی)

۹. کدام حکومت های ایرانی به عمران و آبادی علاقه داشتند؟

▲ آرامگاه ناصرالحق آطروش، از امیران دوره ی علوی،
امل (استان مازندران)

▲ بند امیر در فارس که به دستور عضدالدوله (آل بویه) ساخته شد. (استان فارس)

رونق فرهنگ و هنر در دوره ی حکومت های ایرانی

ف ۲) برخی از حکومت های ایرانی مانند سامانیان و صفاریان، به زبان فارسی اهمیت زیادی می دادند و شاعران و دانشمندان را تشویق می کردند (رودکی) شاعر معروف دوره ی سامانیان بود.

ج ۹) فرمانروایان آل بویه و طاهریان به عمران و آبادی علاقه ی زیادی داشتند و از کشاورزان حمایت می کردند. فرمانروایان آل بویه بیمارستان مهمی در بغداد تأسیس کردند و به آموزش علم طب پرداختند.

ابوعلی سینا دانشمند بزرگ ایرانی، وزیر یکی از شاهزادگان آل بویه بود. در زمان آل بویه مراکز علمی شیعه

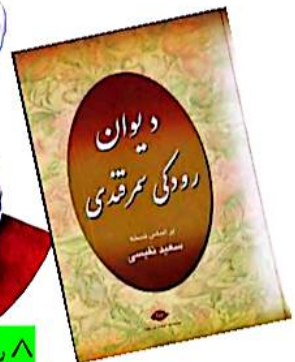
گسترش یافت.

▲ ابوعلی سینا، فیلسوف و پزشک ایرانی

▲ رودکی، پدر شعر فارسی

فعالیت

۱- چرا ایرانیان بنی عباس را به قدرت رساندند؟ چرا مردم از حکومت بنی عباس ناراضی شدند؟

۲- چرا هنر و زبان فارسی در دوره ی حکومت های ایرانی رونق پیدا کرد؟ **بالای صفحه**

۳- با توجه به آنچه در کتاب فارسی امسال خوانده اید، یک نمونه از هوشمندی های ابوعلی سینا را تعریف کنید.

ج ۱

الف - چون آن ها می گفتند که می خواهند با ظلم و ستم مبارزه کنند و انتقام خون امام حسین را بگیرند (۱۰۹)

ب- اما پس از مدتی خاندان بنی عباس هم ستمگری را آغاز کردند و به دستورات اسلام توجه نداشتند. در این دوره امامان مورد اذیت قرار گرفته و به شهادت می رسیدند

۱. ترکان در کدام نواحی ایران زندگی می کردند؟ کار اصلی آن ها چه بود؟

۲. ترکان کدام سلسله را تشکیل دادند؟ آن ها ر نام ببرید

۳. یکی از کارهای مهم سلطان محمود غزنوی چه بود؟